

ogsaa Livsforholdene meget ofte vise, at de, der fra Steder og Livsforhold see Tingene i deres Virkelighed, ikke godt kunne opfattes af dem, der alene see dem af Blade og Bøger.

Krieger: Den ærede 6te Landssthingsmand for 6te Kredts (Ploug) har til denne Sag knyttet nogle almindelige Betragtninger, og han har navnlig fremsat de to Alternativer, som efter hans Mening vare de eneste tænkelige, idet han gik ud fra, at vi nu dog maatte have en Afgjorelse, at vi nu dog maatte have en Ende, at vi nu dog maatte komme til et Resultat; dette Resultat maatte da, efter hans Mening, enten blive en Fred med Tydsland med Opoffrelse af vor Selvstaendighed, hvilket han kaldte at gaae mod Syd, eller vi maatte gaae mod Nord. Mod denne Betragtning maa det være mig tilladt at stille: at herefter forekommer det mig, at der i Grunden slet intet Alternativ forelaa, thi det Alternativ, som han kalder det ene, nemlig med Opoffrelsen af vor Selvstaendighed at søge Fred ved at gaae mod Syd, troede jeg ikke, at han vilde erkjende som et virkeligt, som et sandt Alternativ. Og dog forklarede han os ikke, hvad det vil sige at gaae imod Nord. Men hele denne Forudsætning for et saa skarpt Enten-Eller, holder, efter min Overbeviisning, i Reglen aldeles ikke stik, og om den gjør det i nærværende Dieblil, det er Noget, hvorom vi her i Forsamlingen ikke kunne have nogen bestemt Mening; det er ingenlunde altid saa, at man med Sikkerhed kan sige: nu komme vi til en Afgjorelse. Man troer saa let, at der foreligger i et Folks Liv et saadant Enten-Eller. Det synes os, som om vi nu have stridt saalænge, som om vi nu saalænge have bevæget os i trættende, møjsommelige og besværlige Forhandlinger, at vi nu dog maatte staa ved Enden. Jeg skal visstelig ikke modsiges Tilstandens Besværlighed —, men det er derfor slet ikke sagt, at vi nu staae ved et Maal; og skulde i alt Fald Valget virkeligt ligge imellem de to Alternativer, den ærede Landssthingsmand stillede os, og hvoraf det ene intet sandt Alternativ er, og det andet er aldeles uklart, saa siger jeg: ja, lad os saa hellere endnu i 10, ja i 20 Aar om det skal være, staae i den

samme Kamp, naar vi blot gennemstride denne Kamp saaledes, at vi ikke gaae tilbage, men frem. Det er jo notorisk, at de store Vendepunkter i det enkelte Folks Liv og Skjæbne hænge sammen med de store Vendepunkter i Verdenshistorien, men det kan ikke ventes, det kan ikke antages, at det danske Folk alene skulde kunne fremkalde et saadant verdenshistorisk Vendepunkt; det kan kun tilkomme os, det kan kun paaligge os at være opmærksomme, at være aarvaagne, det kan kun tilkomme og paaligge os at gjøre, hvad vi kunne, i denne Forventningernes, i denne Trængslernes og Pinslernes Tid, at gjøre, hvad vi kunne, for at være rede, naar Vendepunktet kommer, men vi kunne ikke stille den Fordring, hverken til Folket eller til Regjeringen, at der skulde bringes os en snar, en hurtig Ende; vi maae under mange Forhold være beredte paa, at der ikke kan komme en saadan Afgjorelse; der skal mange Betingelser tilveiebringes ogsaa for denne Gaaen mod Nord, om hvilken den ærede Landssthingsmand taler, der skal mange Betingelser, om hvilke vi i det Mindste slet ikke vide, hvorvidt de ere tilstede. Naar der blot er Spørgsmaal om Tønderfer, om Røtninger, om almindelige Bevægelser og Bestræbelser, ja, saa kan man vel tale om enten at gaae mod Syd eller at gaae mod Nord, men naar man her, idetmindste efter det ærede Medlems Tankegang, staaer ved den reent praktiske Afgjorelse, saa kan man ikke sige Noget med saa ubestemte Ord. Hvad nu selve den foreslaaede Adresse angaaer, da er jeg ikke nogen stor Ven af Adresser i det Hele taget, men jeg erkjender, at der er Meget, som kan opfordre til, i dette Dieblil, at henvende sig til Hans Majestæt Kongen, og naar man erkjender det, skal man ikke gjøre en altfor streng Kritik gjældende med Hensyn til den Form, hvori et Adresseforslag fremkommer. Man skal erindre, at man ikke kan gjøre de Fordringer til saadanne Samfundsudtalelser, som man kan gjøre til en reen individuel Udtaelse. Vil den Enkelte i en saadan Fællesudtaelse søge sin inderste Tanke udpræget i individuel Form, saa gjør man det aldeles umuligt at fremkomme med nogen saadan Adresse; man kan i alt Fald ikke selv paa nogen Maade stemme for den. Det er den første